

Duben 2023

NEVYROVNANÁ INFLACE: Růst cen u českých důchodců

Martin Zeman

Shrnutí

Domácnosti důchodců mají celkově vyšší spotřebitelskou míru inflace, přičemž rozdíl se v čase dynamizuje. V jednotlivých oddílech měřené inflace byl vývoj odlišný. Inflace u nutných výdajů, tedy v oddíle potravin a bydlení (jehož součástí jsou náklady na energie), je u penzistů vyšší. Znepokojivý je v tomto případně hlavně trend v oddíle bydlení, kdy se rozdíl mezi inflací kvantifikovanou pro domácnosti celkem a domácnosti důchodců zvyšuje. Nejvyšší rozdíl mezi dílčí skupinou penzistů a průměrnou českou domácností je možné sledovat v oddílech ostatního zboží a služeb. Tento rozdíl je mimo jiné dán výrazným navýšením cen služeb pro staré a invalidní osoby, které ještě bydlí ve svých domovech, a také cenami domovů důchodců.

Hlavní body

- Vývoj spotřebitelských cen českých domácností a inflace dílčí skupiny – penzistů se výrazně liší
- Inflace u nutných výdajů, tedy v oddíle potravin a bydlení (jehož součástí jsou náklady na energie), je u penzistů vyšší
- V případě změny valorizačního schématu penzí by měla být mimořádná valorizace kvantifikovaná vždy na základě inflace domácnosti důchodců

Inflace stále nepolevuje. V řadě nejenom evropských zemí byla inflace v závěru roku 2022 nejvyšší od 80. let minulého století. Dynamika růstu spotřebitelských cen se tedy stala jedním z ústředních témat výzkumů a ekonomických diskusí. Problematika inflace je mimořádně aktuální i v České republice. Právě Česká republika po celé období roku 2022 a také počátkem roku 2023 trpí jednou z nejvyšších měr inflace ze zemí Evropské unie a je vysoce nad průměrem zemí Evropské unie.

Obecně je pojmem inflace označován všeobecný růst cenové hladiny proti předchozímu období. Samotné statistické vyjadřování inflace vychází z měření změn cen v průběhu času, a to prostřednictvím cenových indexů. Cenové indexy poměřují úroveň reprezentativních spotřebitelských košů složených z několika stovek dopředu určených výrobků a služeb v různých komparovaných obdobích. Váha přisouzená jednotlivým cenovým reprezentantům ve spotřebitelském koši by měla odpovídat podílu daného statku či služby na celkové spotřebě zkoumaných jednotek. Výsledná naměřená míra inflace je tedy vždy aproximací průměrného zástupce zkoumané skupiny.

Obvykle má pádivá inflace, kterou byla česká ekonomika na přelomu let 2022 a 2023 charakteristická, řadu negativních dopadů. Zvýšená nejistota na trzích způsobuje dodatečné náklady, přičemž problematické jsou především neanticipované změny cen. Neočekávaný pohyb cen přináší výrazné redistribuční efekty a ztráty zejména pro věřitelské subjekty. Taktéž dochází k přerozdělování mezi movitější skupinou obyvatel a středně a nízkou příjmovými domácnostmi. Většina nízkopříjmových a středně příjmových domácností má své úspory uložené v bankovních ústavech, kde jsou znehodnocovány inflací a jejich reálná hodnota se v čase snižuje. Vysokopříjmová skupina obyvatel má větší tendenci investovat do reálných aktiv (např. nemovitosti, akcie apod.) které jsou často odolnější vůči poklesu jejich hodnoty v důsledku inflace. Růst cen také zvyšuje rizikovou přírážku při půjčování finančních prostředků. Řada empirických studií (Barro, 2013; Sarel, 1996) dokazuje, že v případě nízkých hodnot (např. v českých podmínkách na úrovni inflačního cíle ČNB, tj. meziročního přírůstku indexu spotřebitelských cen ve výši 2 %) je dopad inflace na ekonomický růst primárně pozitivní, zatímco v případě vyšší míry růstu cen jsou dopady naopak negativní. Země s nízkou inflací dosahují ve srovnání se zeměmi s vyšší inflací (nebo také deflací) dlouhodobě vyšších temp hospodářského růstu. Samotná inflace může být pozitivně hodnocena ze strany veřejného sektoru, kdy mu jako nejvýznamnějšímu dlužníkovi umožňuje snižovat dluhové břemeno a současně díky progresivně konstruovanému inkasu daní z důchodů stát zvyšuje své daňové inkaso. Tento jev se nazývá taxflace, kdy ve vazbě na růst cen dochází k růstu cen, a tedy přesunu příjmu do vyšších zdaňovacích skupin (Spěváček et. al., 2016).

Nejčastěji medializovaným ukazatelem, který znázorňuje vývoj cenové hladiny, je v ČR míra inflace vyjádřená pomocí indexu spotřebitelských cen. Český statistický úřad (ČSÚ) však taktéž publikuje index cen výrobců, indexy cen vývozu a dovozu, či například vývoj cen konkrétního statku (např. vývoj ceny nemovitostí). Navíc index spotřebitelských cen kvantifikovaný Českým statistickým úřadem udává jinou míru růstu spotřebitelských cen, než publikuje Eurostat v podobě Harmonised Index of Consumer Prices (HICP). Hlavním metodologickým rozdílem mezi kvantifikací Eurostatu a Českého statistického úřadu je imputované nájemné (cena vlastnického bydlení; tedy jde o hypotetické nájemné, jež by majitelé nemovitostí, ve kterých bydlí, inkasovali, kdyby je pronajímali; případně naopak, je to hypotetické nájemné, které by museli platit, kdyby tyto nemovitosti nevlastnili, ale měli je v pronájmu). Česká republika je totiž jednou z mála zemí, kde ceny nemovitostí přímo vstupují do výpočtu spotřebitelské inflace. Jde o důležitou položku vnímané inflace v zemi, kde 80 % populace žije ve vlastnickém bydlení (MMR, 2021).

Spotřebitelský koš domácností, který konstruuje ČSÚ, se skládá ze stovek položek, které mají různou váhu měnící se v čase a měly by popisovat typickou českou domácnost v daném roce. Samotné dopady růstu cen jsou vysoce heterogenní a výrazně se odlišují dle složení domácností, jejich spotřebitelských

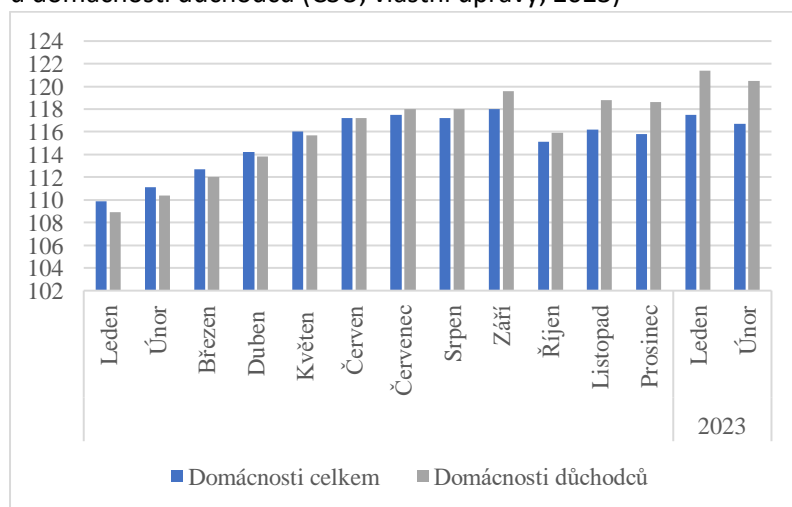
preferencí či věkové struktury. Je zřejmé, že inflace kvantifikovaná oficiální autoritou je odlišná od osobní inflace konkrétní domácnosti a tato volatilita se výrazně zvyšuje v období dvouciferné inflace. Právě proto ČSÚ kvantifikuje index spotřebitelských cen domácností důchodců. Jde o spotřebitelský koš zohledňující specifickou spotřebu penzistů, kteří vynakládají své finanční prostředky na odlišné statky a služby v porovnání se standardními českými domácnostmi. Ten je tedy přesnější aproximací osobní inflace dílčí skupiny.

Pro bližší pochopení rozdílného dopadu inflace na konkrétní specifické skupiny obyvatel je nevyhnutelné analyzovat újeji vymezené skupiny obyvatel. Proto následující text srovnává růst spotřebitelských cen domácností celkem v České republice v období let 2022–2023 s růstem cen u domácností důchodců.

Komparace

Prvotní pohled na průměrnou inflaci domácností celkem a domácností důchodců za minulý rok nenaznačuje výrazné rozdíly. Průměrný index spotřebitelských cen je pro rok 2022 pro domácnosti celkem 115,1 a pro domácnosti důchodců 115,6. Z komparace měsíčních dat je však již zřejmá dynamika zvyšující rozdíl mezi indexem spotřebitelských cen mezi domácnostmi celkem a domácnostmi důchodců, kdy od poloviny roku 2022 výrazně převyšuje růst spotřebitelských cen u domácností důchodců růst spotřebitelských cen u domácností celkem. Tento trend se v čase dynamizuje a na počátku roku 2023 byl rozdíl naměřených inflací téměř 4 p. b. To již naznačuje významný rozdíl v růstu cen u spotřebitelských košů běžných domácností a domácností důchodců.

Graf č.1: Index spotřebitelských cen v jednotlivých měsících let 2022 a 2023 u domácností celkem vs. u domácností důchodců (ČSÚ, vlastní úpravy, 2023)

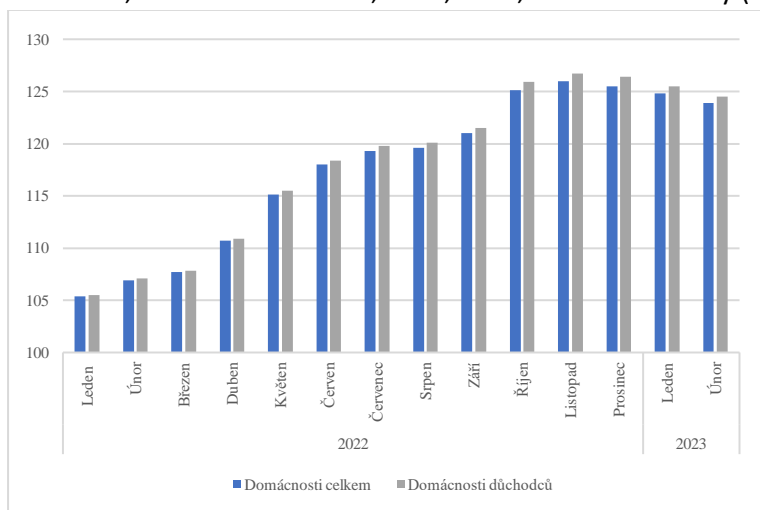

V jednotlivých oddílech měřené inflace byl vývoj odlišný. Následující část textu popisuje jednotlivé oddíly měřené inflace, přičemž je však nutné mít na paměti, že váha daného oddílu může být u různých typů indexu spotřebitelských cen odlišná (samotná váha přisouzená jednotlivým cenovým reprezentantům v podobě konkrétního oddílu ve spotřebitelském koši odpovídá podílu daného souboru statků či služeb na celkové spotřebě zkoumaných jednotek).

- V oddíle **potravin a nealkoholických nápojů** je aproximovaný vývoj cen pekařských výrobků, masa, ryb, mléčných výrobků, ovoce a zeleniny a nealkoholických nápojů. Růst cen byl ve zkoumaném období výrazně ovlivněn vyššími cenami právě v tomto oddíle. Průměrná česká

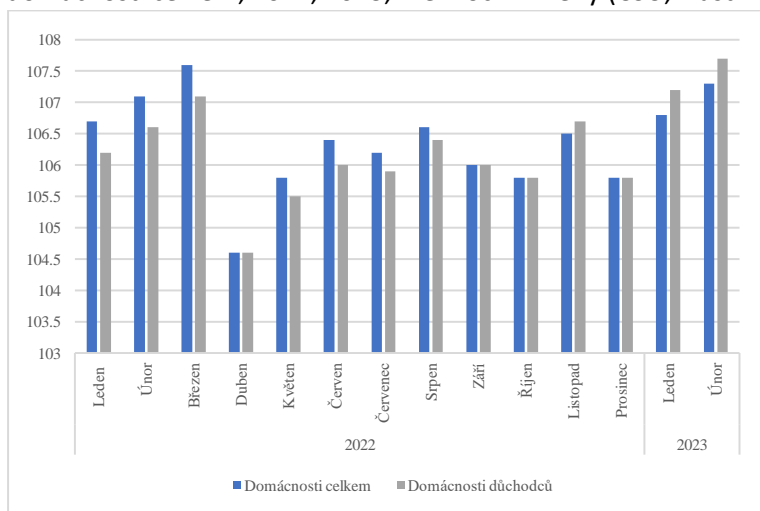
domácnost měla po celý minulý rok nižší naměřenou inflaci v oddíle potravin než průměrná domácnost důchodců. Zatímco u českých domácností celkem rostly ceny potravin v roce 2022 o 16,7 %, u domácností důchodců byl průměrný růst v oddíle potravin a nealkoholických nápojů ve výši 17,1 %. V roce 2023 tento rozdíl přetrvává, nejaktuálnější únorová data uvádí u domácností důchodců inflaci vyšší, a to 24,5 %. U domácností celkem byla aproximována meziroční inflace za únor 2023 na úrovni 23,9 % (ČSÚ, 2023).

Graf č. 2: Index spotřebitelských cen: oddíl potravin a nealkoholické nápoje, domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

- U zboží v oddíle **alkoholických nápojů a tabáku** byl naměřený růst cen v roce 2022 pro domácnosti celkem ve výši 6,2 % a pro domácnosti důchodců 6,0 %. Alkoholické nápoje a tabák nepodléhaly růstu cen tak významně, jako většina položek spotřebitelského koše. Nejaktuálnější údaje z února tohoto roku hovoří o nárůstu u domácností celkem o 7,3 % a u domácností důchodců o 7,7 % (ČSÚ, 2023).

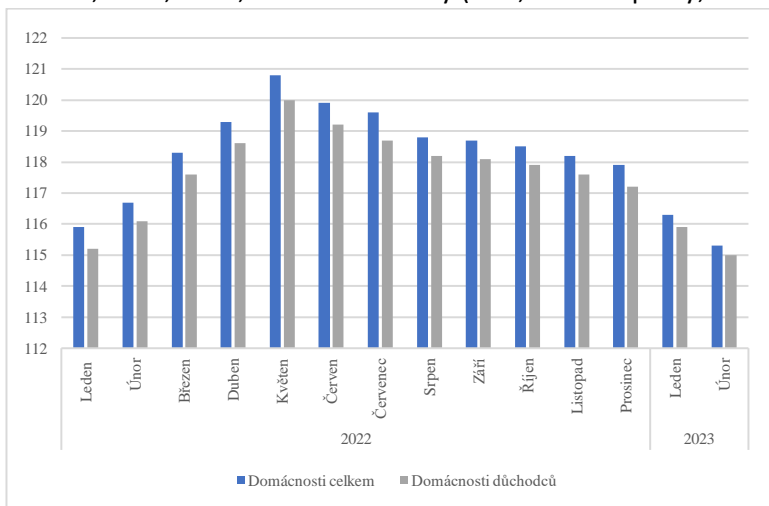
Graf č. 3: Index spotřebitelských cen: oddíl alkoholické nápoje, tabák; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

- V oddíle **odívání a obuvi** je kvantifikovaný vývoj cen odívání včetně oděvních materiálů oděvů, oděvních doplňků a textilní galanterie, čištění oprav a půjčování oděvů, ale i ceny obuvi, opravy

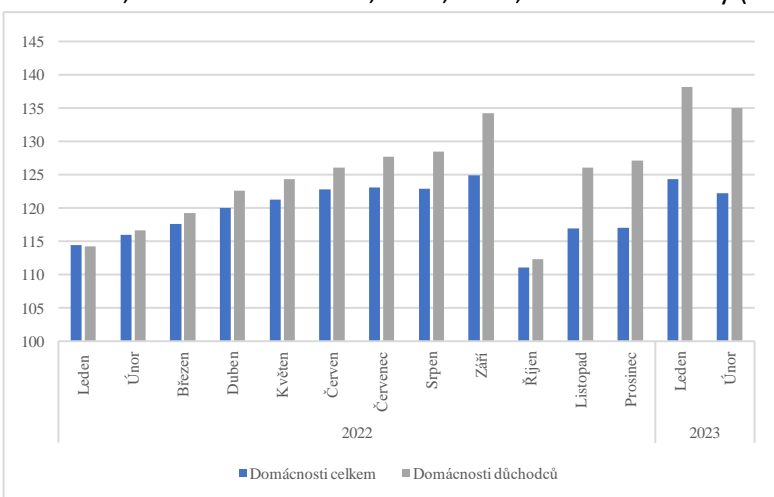
a půjčování obuvi. Průměrné ceny v tomto oddíle narostly za rok 2022 o 18,6 % u domácností celkem, u domácností důchodců byl průměrný růst spotřebitelských cen 17,9 %. Poslední data z února 2023 kvantifikují u domácností celkem růst o 15,3 %. U domácností důchodců byl meziroční růst nižší, a to 15,0 % (ČSÚ, 2023).

Graf č. 4: Index spotřebitelských cen: oddíl odívání a obuv; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

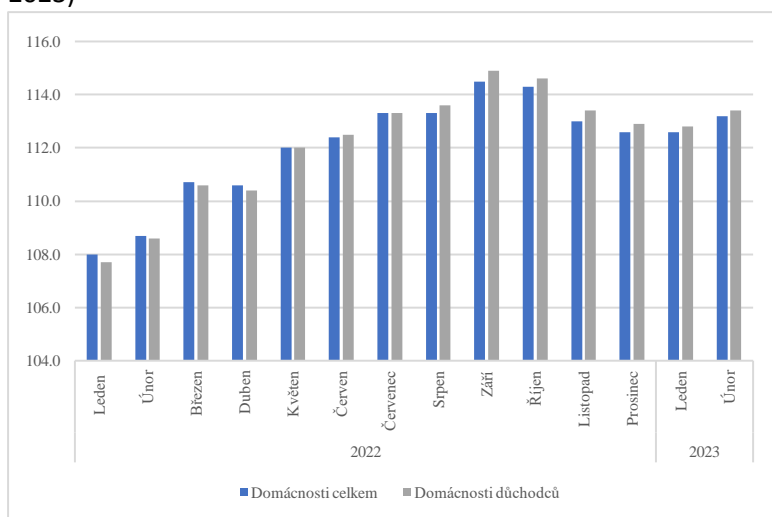
- V oddíle **bydlení, vody, energie** a paliv jsou aproximované položky jako nájemné z bytu, imputované nájemné za bydlení, běžná údržba a drobné opravy bytů, ostatní služby související s bydlením, ale taktéž elektrická energie, tepelná energie, plyn a ostatní paliva. Celkový vývoj indexu spotřebitelských cen v roce 2022 byl ovlivněn zejména vyššími cenami v tomto oddíle. Průměrné navýšení cen bylo ve výšce 19,0 % pro české domácnosti celkem. Domácnostem důchodců narostly ceny v tomto oddíle o 23,2 %. Čísla z února 2023 hovoří o nárůstu o 22,2 % u domácností celkem a u domácností důchodců až o 35 %. Opětovně byly u domácností důchodců naměřeny vyšší hodnoty inflace. Znepokojivý je v tomto případně hlavně trend, kdy se rozdíl mezi inflací kvantifikovanou pro domácnosti celkem a domácnosti důchodců zvyšuje (ČSÚ, 2023).

Graf č. 5: Index spotřebitelských cen: oddíl bydlení, voda, energie, paliva; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

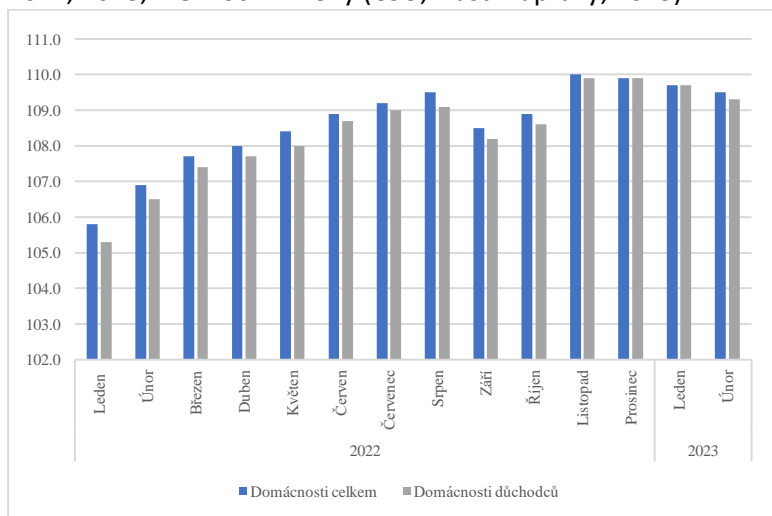
- V oddíle **bytového vybavení, zařízení domácnosti, a oprav** je měřený vývoj cen nábytku a bytového zařízení, bytového textilu, spotřebičů pro domácnosti, zboží a služeb pro běžnou údržbu domácností apod. Průměrný růst spotřebitelských cen u domácností celkem za rok 2022 činil 12,0 %; u domácností důchodců byl jemně vyšší, a to 12,1 %. Nárůst spotřebitelských cen v únoru 2023 v tomto oddíle pokračuje a byl u domácností celkem 13,2 % a u domácností důchodců 13,4 % (ČSÚ, 2023).

Graf č. 6: Index spotřebitelských cen: oddíl bytové vybavení, zařízení domácností, opravy; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

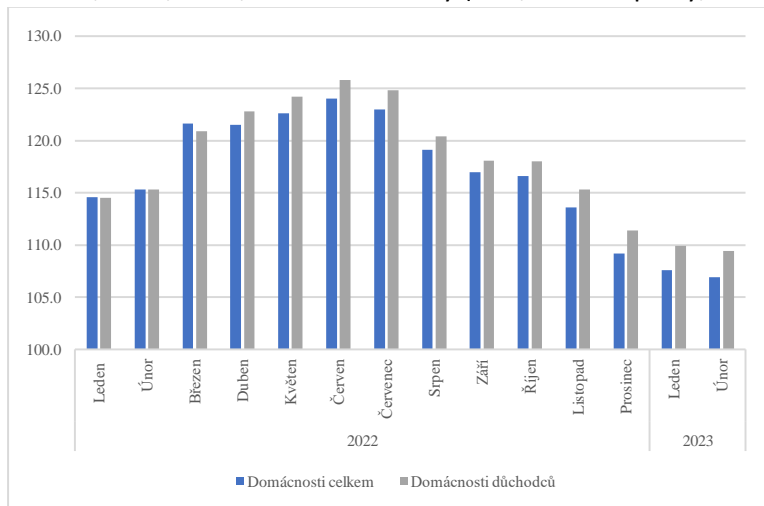
- V oddíle **zdraví** je kvantifikován vývoj spotřebitelských cen léčiv a zdravotnických prostředků, ambulantní zdravotní péče a ústavní zdravotní péče. V minulém roce narostly spotřebitelské ceny domácnostem celkem o 8,5 %. Domácnostem důchodců o 8,2 %. V roce 2023 dle údajů za únor je meziroční nárůst o 9,5 % u domácností celkem a u domácností důchodců jemně nižší, a to 9,3 % (ČSÚ, 2023).

Graf č. 7: Index spotřebitelských cen: oddíl zdraví; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

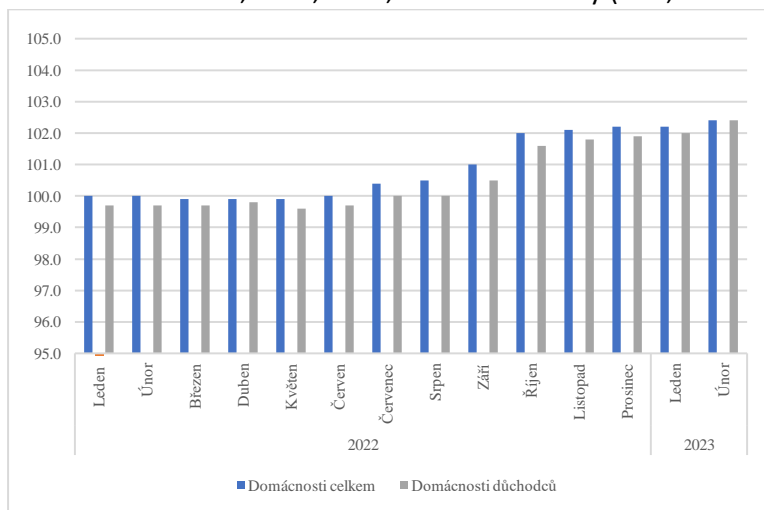
- V oddíle **dopravy** Český statistický úřad aproximuje náklady nákupu automobilů, motocyklů a jízdních kol, provoz osobních dopravních prostředků a taktéž dopravní služby. Průměrná míra indexu spotřebitelských cen byla za rok 2022 u domácností celkem 118,1 a u domácností důchodců 119,2. Ceny v oddíle dopravy rostou i v roce 2023, podle dat z února je meziroční růst v případě domácností celkem 6,9 %, u domácností důchodců 9,4 % (ČSÚ, 2023).

Graf č. 8: Index spotřebitelských cen: oddíl doprava; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

- Oddíl **pošty a telekomunikace** obsahuje kvantifikace změny cen poštovních služeb, telefonních a faxových zařízení a služeb. Průměrný růst cen v tomto oddíle byl v roce 2022 pod inflačním cílem ČNB; u domácností celkem na úrovni 0,7 % a u domácností důchodců ve výši 0,3 %. Únorové čísla za letošní rok hovoří o meziročním nárůstu o 2,4 % u domácností celkem a u domácností důchodců ve stejné výšce (ČSÚ, 2023).

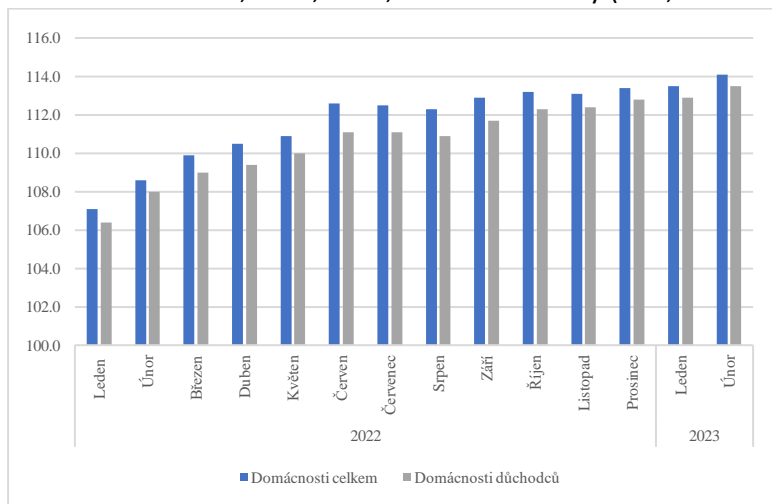
Graf č. 9: Index spotřebitelských cen: oddíl pošty a telekomunikace; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

- V oddíle **rekreace a kultury** Český statistický úřad aproximuje nárůst cen rekreačních a kulturních služeb, cen novin, knih a papírenského zboží, dovolených s komplexními službami a ostatních výrobků dlouhodobé spotřeby určených pro rekreaci a kulturu apod. Za celý minulý

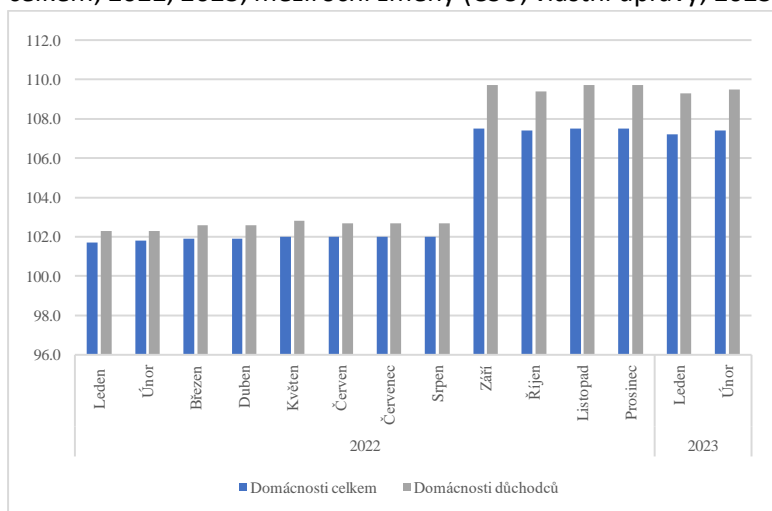
rok byl nárůst spotřebitelských cen v tomto oddíle o 11,4 % pro domácnosti celkem a u domácností důchodců o 10,5 %. V únoru 2023 růst pokračuje, meziroční nárůst spotřebitelských cen u domácností celkem byl ve výši 14,1 % a u domácností důchodců 13,5 % (ČSÚ, 2023).

Graf č. 10: Index spotřebitelských cen: oddíl rekreace a kultura; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

- Oddíl **vzdělávání** v sobě zahrnuje náklady domácností spojené s primárním a sekundárním vzděláváním, postsekundárním a terciálním vzděláváním, ale také se vzděláváním nedefinovaným podle úrovně, jako je například výuka cizích jazyků, vzdělávací kurzy či školné na základní umělecké škole. Průměrný nárůst v tomto oddíle byl u domácností celkem 3,8 % a u domácností důchodců o 5,0 %. Nejaktuálnější data z února 2023 hovoří u domácností celkem o meziročním nárůstu 7,4 % a u domácností důchodců 9,5 % (ČSÚ, 2023).

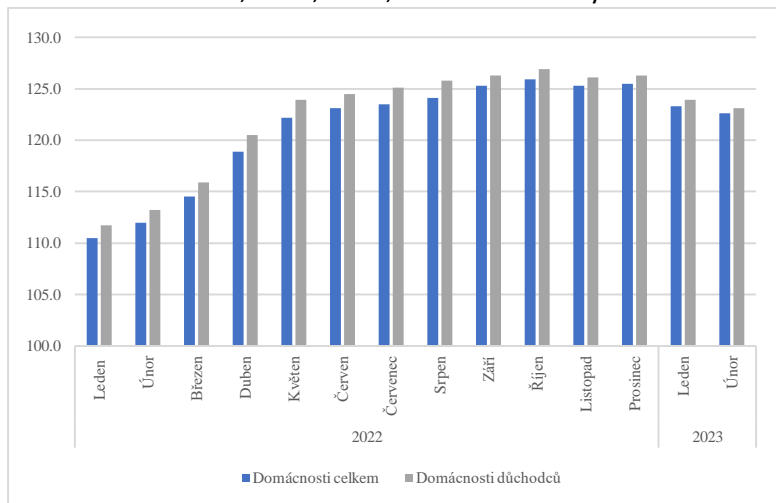
Graf č. 11: Index spotřebitelských cen: oddíl vzdělávání; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny (ČSÚ, vlastní úpravy; 2023)

- Oddíl **stravování a ubytování** obsahuje vývoj cen stravovacích služeb v restauracích, kavárnách, ale například i jídelnách a ubytovacích službách různých typů zařízení od internátů až po čtyřhvězdičkové hotely. Průměrný růst cen u domácností celkem byl v roce 2022 v oddíle

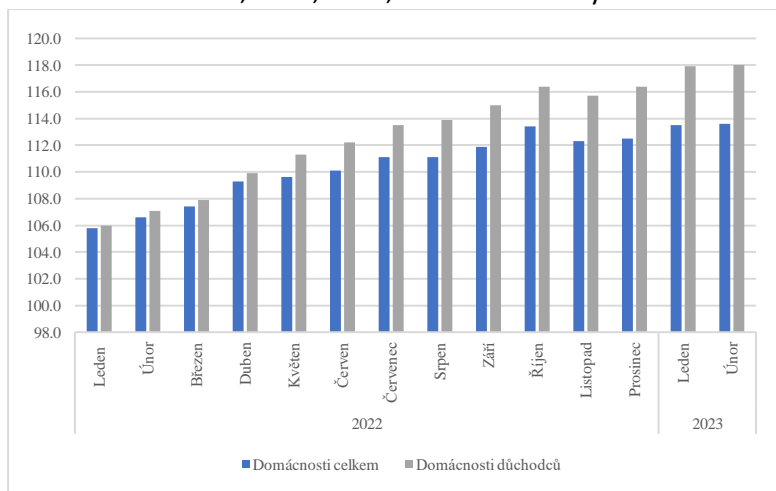
stravování a ubytování 21 %, u domácností důchodců 22,3 %. Růst pokračuje i v roce 2023. U domácností celkem byl kvantifikován za únor 2023 ve výši 22,6 % a u domácností důchodců 23,1 % (ČSÚ, 2023).

Graf č. 12: Index spotřebitelských cen: oddíl stravování a ubytování; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny

- Složení oddílu **ostatního zboží a služeb** je vysoce heterogenní. Jednak jsou zde obsáhnuty statky a služby související s osobní péčí (např. kadeřník, masáž, či kartáček na zuby), osobní potřebou a doplňky (od snubního prstenu, přes dětský kočárek až po pomník z přírodního kamene), sociální péči (zde jsou aproximované vývoje cen dětských jeslí, ale i ubytování v domově důchodců a také služby starým a invalidním osobám), pojištěním a finančními službami apod. Průměrný nárůst cen v tomto oddíle byl v roce 2022 u domácností celkem o 10,1 % a u domácností důchodců 12,2 %. V roce 2023 dochází v tomto oddíle k dalšímu růstu, dle únorových dat o 13,6 % u domácností celkem a až o 18 % u domácností důchodců (ČSÚ, 2023).

Graf č. 13: Index spotřebitelských cen: oddíl ostatní zboží a služby; domácnosti důchodců, domácnosti celkem; 2022, 2023, meziroční změny

Závěr

Domácnosti důchodců mají celkově vyšší spotřebitelskou míru inflace, přičemž rozdíl se v čase navíc výrazně dynamizuje. V roce 2022 a 2023 je růst cen tažen především cenami energií. Růst těchto položek spolu s růstem cen potravin proporcionalně více dopadá na nízkopříjmové domácnosti. Mezi ty ze své podstaty patří taky domácnosti důchodců. Zatímco únorová inflace domácností celkem byla 16,7 %, domácnosti důchodců ji měli již podruhé přes 20 %, za únor konkrétně 20,5 %. Tento vyšší růst spotřebitelských cen u domácností důchodců je dán jednak jejich specifickou spotřebou ale také položkami, u kterých dochází k významnému nárůstu.

Z porovnání nárůstu cen v jednotlivých oddílech je zřejmé, že dochází k významným rozdílům mezi domácnostmi celkem a domácnostmi důchodců. Tento rozdíl se v čase zvyšuje v oddíle bydlení, vody, energií a paliv, dopravy, pošty a komunikace, vzdělávání (ten je však hodně specifickým u domácností důchodců), a výrazného rozdílu dosahují i ceny v oddíle ostatního zboží a služeb. Naopak domácnosti důchodců mají nižší míru inflace v oddíle odívání a obuvi, rekreace a kultury. Nejvyšší rozdíl mezi dílčí skupinou penzistů a průměrnou českou domácností je možné sledovat v oddíle ostatního zboží a služeb. Tento rozdíl je mimo jiné dán výrazným navýšením služeb pro staré a invalidní osoby, které ještě bydlí ve svých domovech. Například u donášky obědů došlo k meziročnímu nárůstu v závěru roku 2022 až na úroveň 29 %. Také ceny domovů důchodců a domovů pro osoby s postižením v závěru roku 2022 dynamicky narostly, a to téměř o 20 %. Dynamické nárůsty cen ubytování v domově důchodců mohou vytvářet pro konkrétní důchodce zásadní problém, protože v rámci osobní inflace v případě pobytu v domově důchodců tvoří cena ubytování poměrně značnou část jejich osobního spotřebitelského koše.

Vývoj celkové cenové úrovně v roce 2022 a na začátku roku 2023 byl výrazně ovlivněn vývojem cen energií a potravin. V obou těchto oddílech, tedy v oddíle potravin a bydlení (kterého součástí jsou právě náklady na energie), je nárůst cen u penzistů vyšší. Znepokojivý je v tomto případně hlavně trend v oddíle bydlení, kdy se rozdíl mezi inflací kvantifikovanou pro domácnosti celkem a domácnosti důchodců zvyšuje. Podle výzkumu PAQ Research (2023) na konci roku 2021 průměrná česká domácnost bez dětí vydávala na nutné výdaje (bydlení a potraviny mimo restaurace) 40 % svých příjmů, domácnosti s dětmi 43 %, vícečlenná seniorská domácnost 41 % a seniorská domácnost samostatně žijící až 59 % svých příjmů. V polovině února 2023 se tento podíl u vícečlenné seniorské domácnosti zvýšil o 4 p. b. na 45 % a u seniora samostatně žijícího až na 62 %. K zvýšení však došlo i u domácností bez dětí (46 %) a s dětmi (51 %).

Skupina důchodců rozhodně není homogenní skupinou a osobní inflace každého důchodce je samozřejmě odlišná. Je však zřejmé, že rozdíly mezi jednotlivými skupinami a dopady na tyto skupiny, tedy tzv. nevyrovnaná inflace, se v čase zvyšuje v neprospěch důchodců. Nárůst cen energií odčerpává vysokou část reálného příjmu celé populace, nůžky mezi aproximovanou inflací domácností celkem a domácností důchodců se v těchto dvou oddílech v čase zvyšuje. Za vysoce znepokojivé je možné také považovat dramatické nárůsty cen v oddíle ostatního zboží a služeb, kde dochází k rozevírání nůžek mezi průměrnými domácnostmi a domácnostmi důchodců. Do budoucna je možné, že tento rozdíl přetrvá delší dobu.

Inflace domácností důchodců může mít zásadní vliv při výpočtu mimořádné valorizace důchodu. Ta dorovnává rozdíl inflace a výše reálného příjmu penzistů, tedy té části společnosti, která si z velké části nemůže svůj příjem zvýšit vlastní činností. Dnes nastavený model výpočtu mimořádných valorizací penzí zohledňuje inflaci domácností celkem, ale také domácností důchodců. Tento model však nedostatečně zohledňuje specifika dopadu pádivé inflace na penzisty. V rámci diskusí ohledně změny valorizačního schématu penzí se jeví jako systémové, aby mimořádné valorizace, které jsou způsobené

inflací, byli kvantifikované čistě na základě inflace domácnosti důchodců. To by částečně řešilo také situaci s napjatým státním rozpočtem, protože v úvodu roku 2022 byla inflace domácností celkem vyšší než inflace domácností důchodců. Naopak v období, kdy dochází k významnému nárůstu rozdílů inflace mezi jednotlivými skupinami se jeví jako ekonomicky problematické snižovat mimořádnou valorizaci, navíc v období, kdy již vznikl u důchodců legitimní nárok. Domácnosti důchodců mají odlišný spotřebitelský koš od standardních domácností a valorizace důchodů by tedy měla být vypočtena dle co nejpřesnějších dat zohledňujících reálnou situaci domácností důchodců. Model, kdy by nárok na mimořádnou valorizaci byl vypočten vždy na základě právě inflace důchodců, by více odpovídal reálné situaci občanů v penzi.

Zdroje

Barro, R. J. (2013). Inflation and Economic Growth. *Annals of Economics and Finance*, Society for AEF, vol. 14(1). s. 121-144.

ČSÚ. (2023). Indexy spotřebitelských cen (životních nákladů)—Základní členění—Únor 2023. <https://www.czso.cz/csu/czso/indexy-spotrebitelskych-cen-zivotnich-nakladu-zakladni-cleneni-unor-2023>

MMR. (2021). Koncepce bydlení České republiky 2021+. [https://www.mmr.cz/getmedia/30528174-7e61-421e-a058-5f39aa4f09c9/KB-2021- komplet-web\(C\) max.pdf.aspx?ext=.pdf](https://www.mmr.cz/getmedia/30528174-7e61-421e-a058-5f39aa4f09c9/KB-2021- komplet-web(C) max.pdf.aspx?ext=.pdf)

Rodiny s dětmi ušetří o čtyři tisíce méně než na podzim 2021. Seniorům pomohly valorizace., z <https://www.pagresearch.cz/post/rodiny-s-detmi-a-seniori>

Rojíček, M., Vojtěch Spěváček, Jan Vejmělek, Eva Zamrazilová, & Václav Žďárek. (2016). *Makroekonomická analýza - teorie a praxe*. Grada.

Sarel, M. (1996). Nonlinear Effects of Inflation on Economic Growth. *Staff Papers* (International Monetary Fund), 43(1), 199–215. <https://doi.org/10.2307/3867357>

Autor

MARTIN ZEMAN

Analytik

Martin Zeman vystudoval Národohospodářskou fakultu a Fakultu podnikohospodářskou na Vysoké škole ekonomické v Praze. Na VŠE také obhájil svou dizertační práci. Odborně se zabývá hospodářskou politikou, fiskální politikou a veřejnými financemi. Je autorem několika odborných článků, vystupuje na mezinárodních konferencích a publikuje komentáře v médiích. Několik let působil jako poradce ministryně a také v dalších institucích zabývajících se veřejnými financemi.

Vydavatel

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí recepty pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskuzí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčeni, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti.

Martinská 2, 110 00 Praha 1

+420 602 502 674

www.politikaspolecnost.cz

office@politikaspolecnost.cz